

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo
c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien I. Wallfischgasse Nr 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 5.

Št. 12.

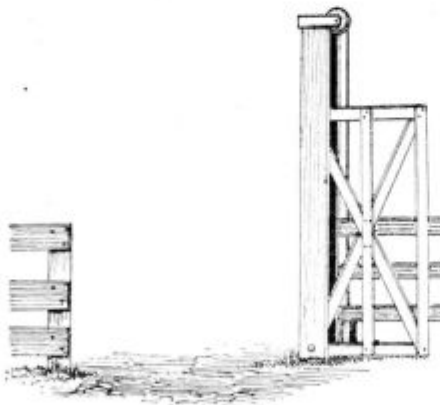
V Ljubljani, 30. junija 1888.

Leto V.

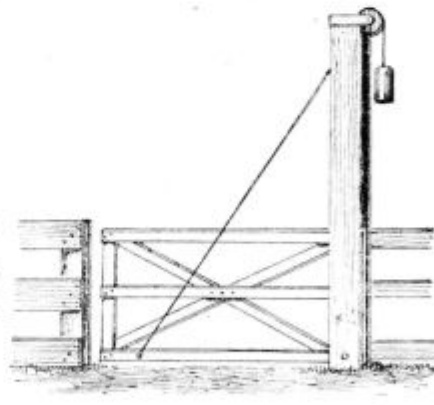
Obseg: Preprosta latasta vrata — Pouk, kako ravnati s trtami, da se obvarujejo strupene rose (perenospora viticola). — Govor državnega poslanca in odbornika c. kr. kmet. družbe kranjske dr. Poklukarja. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

Preprosta latasta vrata.

Po Ameriki rabijo v ograjah preprosta vrata od lat, kakeršna kažeta podobi 27. in 28. Podoba 27. kaže vrata odprta, podoba 28. pa zaprta. Vrata so v ravnotežji z utežjo, katera je privezana z vrvico na vrata ter gre čez škripec. Da se vrata privzdignejo in odpro, zadostuje najmanjša sila. Vrata se namreč zasujejo okoli osi, katera je pritrjena med dve vstric postavljeni vereji, ter smuknejo, kadar se odpro, skozi vereji. Prednost tacih preprostih vrat je, da ni treba zaprtih zapahovati s kakšno posebno pripravo, ker jih človek lahko odpre, živina pa s pritiskom ne.

Podoba 27.

Podoba 28.

škodovati, in to zaradi tega, ker bi bilo v njej še precej nerazkrojenega bakrenega vitrijola. Da se ognemo te neprilichnosti, najbolje je, če stehamo vselej živo ali ugašeno apno. Kadar rabimo, kakor po navadi, ugašeno, pojde nam delo bolj izpod rok, če je zmerimo, nego če je stehamo. V ta namen vzemimo cilindrsko posodo od belega kositra v premeru in znotranji visokosti 147 milimetrov ali pa kubično leseno škrijnico, koje strani merijo po 136 milimetrov. Če ravnamo tako, ognemo se tudi preobilo apna v bakrenopapneni zmesi, katera bi nekoliko časa zavirala učinek bakra.

Razume se samo po sebi, da moramo dobro premešati zmes vsakokrat, kadar je vzamemo nekoliko, da napolnimo škropilnico.

Opombe:

Bakreni vitrijol mora biti kolikor mogoče čist. Znamenja, da je zadosti čist, so: živa modra barva, če se posamezni kristali enake barve, in slednjič, če se taka vodna vitrijolova raztopina ne skali in če ne naredi vidne usedline, tudi ako je nekoliko dni razpostavljena zraku.

Prvič je škropiti, kakor hitro grozdje ocvete. Če se pa perenospora prikaže pred cvetjem ali ob cvetji, treba

Pouk, kako ravnati s trtami, da se obvarujejo strupene rose (perenospora viticola).

(Konec.)

Če pa ni taka, ampak če je bolj ali manj višnjava, to je znamenje, da ni bilo zadosti apna, in trebalo ga bo dodajati, drugače bi utegnila zmes zelenim delom trte

nemudoma škropiti; popisana zmes ne poškoduje pravičnega cvetja. Drugič je škropiti 4 do 6 tednov potem; posebno moramo gledati, da poškopimo vse nove liste, ki so se v tem času razvili. Novo perje opazujoč, bomo izpoznali, ali se imamo zato, ker se je bolezen povrnila, morda požuriti z drugim škropljenjem, — škropiti pa moramo v tem slučaju vsekakor z bakreno-apneno zmesjo.

Tu moramo posebno poudarjati, da je najbolje škropiti, predno se prikaže bolezen.

Za škropljenje je rabiti dobro škropilnico, katera mora zadostovati vsem pogojem in škropiti tekočino, prašek jo v nekaterih enakoličnih kapljic na daljavo 1 do 2 metrov.

Delavec treba da stopa enakomerno naprej in da drži škropilnico tako, da prši tekočina zviškoma na trtno perje.

Zadosti je, če se listje poškopri le po vrhu, ali predno se poveže omlaje na kolce, ali pa nekoliko dni potem, da se perje zravnja, in da pride površna stran listov v naravno lego.

Škropi naj se raje obilo in sicer tako, da se porabi okoli 100 litrov zmesi za 1000 dobro obraščenih trt.

Škropiti je treba ob suhem vremenu in ko ni prevetrno, tudi ne ob takem času, ko solnce prehudo pripeka (od 11. ure dopoldne do 3. popoldne); priporočamo pa, naj se ne opušta navadno žvepljanje proti trtni bolezni (*oidium*).

S čisto vodeno raztopnino in z amonijaško z bakrenim vitriolom, kakeršni smo v lanskem pouku priporočali proti peronospori, naj se nikar ne škropi prvič, ker se je v nekaterih slučajih dognalo, da razjedata zelene dele poganjkov, ko so trte še v prvi rašči. Takih raztopnin torej ni rabiti pred julijem mesecem, ampak potem ko je trtna rašča uže nekoliko napredovala. Če hočemo to bakreno raztopnino uporabljati uže julija meseca, napravimo jo tako, da ne bo imela nad 3 od tosoč bakrenega vitrijola; v naslednjih mesecih v avgustu in septembru, in če se peronospora hudo razširja, rabimo pa lahko tudi tekočine pet od tisoč bakrenega vitrijola. Višnjavi likér, bakreno-amonijaški žveplik, mora imeti prav mnogo kavstičnega amonijaka, to je, na vsakih 300 gramov, oziroma 500 gramov v enem hektolitrju vode raztopljenega vitrijola treba je dodati $\frac{1}{2}$ litra, oziroma $\frac{3}{4}$ litra kavstičnega amonijaka pri 22 stopinjah Beaume (koncentrovan kupčijski amonijakov špirit).

Ker so se prašne zmesi z bakreno podlogo pokazale manj izdatne od bakreno-apnene zmesi, ne moremo priporočati, da bi se splošno rabile za obširno škropljenje, ampak največ za poskušnje.

Med zadnjimi pripomočki naj bi mnogi trtogojci poskusili posebno bakreno žveplo (zmleto žveplo, imajoče v sebi 1% do 2% bakrenega vitrijola); kajti uspešno utegne rabiti ne samo zoper *oidium*, ampak tudi zoper peronosporo.

Opazujemo pa, da utegnejo nekakove vrste „bakrenega žvepla“, v katerih je preveč bakrenega vitrijola, poškodovati zelene trtne dele; zato je treba, da se s kemično analizo prepričamo o njihovi sestavi, predno jih rabimo, in da se ne zanašamo vselej na zagotovila fabrikantov, katera so včasih nezanesljiva.

Govor državnega poslanca in odbornika c. kr. kmet. družbe kranjske dr. Poklukarja

v državnem zboru dne 17. maja 1888.

Gospod dr. Poklukar je po splošni obravnavi proračuna kmetijskega ministerstva govoril svoj tako le nada-

ljeval: Po teh splošnih opomnjah hočem, ker mi je dolžnost, nadrobneje govoriti o razmerah dežele, ki me je semkaj poslala. Gospodarskih vprašanj ni moči drugače razpravljati, nego da natančno razložijo razmere svoje okolice, kdor jih pozna, in ono poudarja, za kar upa pomoči in zboljšanja. S tega stališča se moram strinjati s stvarnimi razpravami g. predgovornika. Sicer pa smem trditi, da smo na Kranjskem, dasi smo razdeljeni v politični stranki, vendar popolnoma edini v gospodarskih vprašanjih, in mogoče je to vzrok, da smo odstranili nekatera težka bremena, ki so nas trla, dokler nismo uredili zemljiškega davka. V kmetijski družbi se prav dobro sporazumevata nasprotni si stranki in o stvareh razpravljata stvarno. Želel bi, da bi tako bilo po vsej državi na korist poljedelstvu. (Dobro! na desnici.)

Prehajajoč na posamezne gospodarske razmere na Kranjskem, smem se sklicevati na to, da so večini gospodov znane zemljepisne, oziroma krajevne razmere dežele naše. Mnogo gospodov se je gotovo že po železnici vozilo skozi deželo. Od Zidanega mosta do Divače vidi se velik del dežele, in človeku se lahko vtisne podoba o njej. Imamo od Podkorena na koroški meji pa doli do Jesenic na hrvaški meji Savo, kateri je bila struga, koder je širša, stoletja in stoletja zasuta. Tako n. pr. nahajamo od Kranja pa do Zaloga, kjer se struga stisne, skoraj brez presledka veliko peščeno polje z rodovitno zemljo, ki je komaj slab pedenj debela. Po drugi strani imamo veliko gorovje. Skoraj ves okraj radovljiški, loški, kočevski in velik del krškega in črnomaljskega so v visokih gorah, ali pa je kraško gorovje, kakor od Postojine do Kolpe.

Po drugod so naši zemlji nevarne povodnji, ali pa je močvirje, in to provzročuje deželi težavna in draga gospodarska dela.

Spominam gospodo najprvo velikega ljubljanskega barja, nižav pri Planini, Cerknici, Loži, Račni, Ribnici, Dobropolji in spodnje krške doline, da imate podobo o velikih gospodarskih nalogah, katere moramo zvršiti. To sem hotel v obče omeniti.

Ko prehajam na posamezne stroke, o katerih hočem pri tej priliki visokemu ministerstvu razložiti želje svoje, pričujem najprvo s poukom.

Tudi o tem sem prepričan, da govorim po mislih vseh tovarišev iz dežele naše, ker ponavljam le sklepe deželnega zbora, ki isto izrekajo, če se zahvaljujem visoki vladi za podporo, ki jo je sedanje poljedelsko ministerstvo dovolilo za ustanovitev in vzdrževanje sadjarske in vinarske šole na Slapu in pozneje za ustanovitev vinarske in sadjarske šole v Grmu pri Novem mestu. (Dobro! Dobro! na desnici.) Želim, da bi nas visoko poljedelsko ministerstvo toliko podpiralo tudi v prihodnje, in da bi v zvezi z vinarsko šolo porabila proti trtni uši vse pripomočke, ki so sedaj znani za najboljše.

Prodavanja popotnega učitelja po deželi pozdravlja ljudstvo z veseljem, in kar je po mojih mislih največ vredno, to je, ko popotni učitelj ob enem nadzoruje šolske vrtove po deželi. Sadjarstvo je šole v povojih, a vendar že kaže najboljši sad; in ker je treba šolske vrtove izročati ravno učiteljem, ki se jim le tedaj speši delo, ako razumejo sadjarstvo, prehajam takoj na veliko važnost sadjarstva po učiteljskih pripravnicah. V zadnjem času so se razmere na ljubljanski pripravnici v tem oziru vzboljšale;* želim pa, da bi se Nj. ekscelencija gospod poljedelski minister glede na to dogovoril z gospodom naučnim ministrom in obračal največ pozornost na ta predmet po učiteljskih pripravnicah.

Zagotavljam Vas, gospoda, in oni, ki so potovali

* Kolikor je nam znano, so se še poslabšale. Uredništvu.

po deželi, gotovo so se prepričali, da ena sama oseba v občini more z živo besedo, z dobrim vzgledom, s poukom o sadnem drevju več storiti za sadjarstvo, nego sto najlepših in najbolj pisanih knjig ali časnikov. (Prav res! na desnici.) Po skupnem trudu visoke vlade, deželnega zastopa in občin utegnemo morda kedaj z našim sadjarstvom dospeti tako daleč, da bodo tudi naše ceste obsajene s sadnim drevjem, kar bo zvišalo lepoto krajev, in kar je prvo, brez posebnih stroškov, tudi dohodke.

Ker sem že pri pouku, dolžnost mi je še na ene reči spomniti Nj. ekscelencijo. To je resolucija, ki jo je lansko leto stavil moj tovariš, zastopnik tržaški gospod Nabergoj, glede dovoljenja treh ali štirih ustanov za sinove poljedelcev iz okolice tržaške, da bi obiskovali poljedelsko šolo v Gorici. Upam, da se bo Nj. ekscelencija ozirala na to željo, ki je bila lansko leto obširno utemeljena.

Prehajam sedaj na rastlinarstvo, in tu je najprvo vprašanje o vinarstvu, sadjarstvu in zelenjadarstvu, oziroma nadomestilu za vinarstvo proti trtni uši. O tem ne morem sedaj obširno govoriti, pa mi tudi ni treba, ker eden mojih tovarišev že tako namerja o tem predmetu obširneje govoriti. (Dobro! Dobro! na desnici.)

Glede gozdnega nadzorovanja ne morem družega omeniti, nego da izražam željo, da bi Nj. ekscelencija sedanje postavno ustanovljeno društvo za pogozdovanje Krasa podpirala z vsemi sredstvi ter po možnosti pomnožila nadzorovalno osebje. Veče število osebja je v zadnjih letih imelo toli dobre nasledke, da smo njegov vpliv na naše gozdarstvo tudi mi izpoznali; zato prosim Nj. ekscelencije, naj bi tudi pri nas vpeljal normalno število nadzorovalnega osebja.

Na slabšem je pri nas živinoreja. Res je, da so bile pred leti prav izdatne podpore, in da se je vpejlalo mnogo plemenske živine. Priznavam, da se je v tem oziru nekaj vzboljšalo. Mnoge razstave so dokazale, da imamo mnogo dobre plemenske živine. Toda neke napake ovirajo povzdigo živinoreje. Imamo namreč postavno za povzdigo živinoreje, ki pa je vsled nesrečnega dostavka pri posvetovanji v deželnem zboru skoraj brezuspešna. V dotičnem odseku je bilo namreč nasvetovano, da mora vsaka občina za gotovo število krav imeti plemenskega bika. Neki govornik z nasprotne strani pa je rekel — ali je bil poreden ali pa slabo poučen — da bi s tem vzbudili nevoljo po deželi, ko bi namreč silili občine; nasvetoval je dostavek, da je na voljo dano posameznim občinam. Nasledek je bil ta, da je bila postava brez uspeha. Sedaj se pripravlja nova postava, kakor sem slišal iz ust gospoda deželnega predsednika, s katero se bo odpomoglo temu in drugim nedostatkom; Nj. ekscelencije pa prosim, naj bi pospeševal postanek te postave, kar bo gotovo storil tudi deželni zbor.

Druga velika napaka, ki ovira našo živinorejo, je ta, da se poizgubi skoraj vsa mlada živina najboljših vrst; ker ni blizu kupca, prodajejo največ mesarjem, in tako ima dežela kvar. Po mojih mislih pa bi se te dve točki dali združiti, namreč kako bi pomagali občinam, da bi po ceni dobivale plemenskih bikov, in pa rešili dobro plemensko živino za rejo. Mislim, da bi se to ne dalo težko zvršiti, ko bi se sklenila postava, da mora vsaka občina imeti plemenske bika za določeno število krav. Ker pa ne moremo siliti občin, da bi delale dolgove in si kupovale drage plemenske bika, in ker tudi država ne more kupiti s podporami zadostnega števila bikov: pomagalo bi se morda s tem, ko bi se ustanovili kakih dve središči, n. pr. v Ljubljani in na kmetijski šoli v Grmu pri Novem mestu; tu bi morali sprejemati mlado živino od

živinorejcev, ki imajo čisto pleme, ter jo prepuščati onim živinorejcem, ki se za njo oglašajo, oziroma občinam, ki bi si jo po postavi morale priskrbeti. Troški ne bodo veliki, in po mojih mislih se sredstva ravna po potrebi; sredstvo bi bilo prav preprosto, ko bi se določila srednja cena v deželi. Zavod prevzame vsako mlado lepo živino tega plemena $\frac{1}{2}$ po 36 ali 40 kr., kakor to delajo nekateri graščaki na Niževavstrijskem in Ogrskem. Treba bi bilo le podpor za prevažanje in za krmo te mlade živine od sprejema do predaje živinorejcu, oziroma občini. Mislim, da bi to bilo na korist živinoreji. Sploh pa bodo izrekli svoje mnenje in najbolj poskrbeli za povzdigo živinoreje, ki imajo v tem izkušnje.

Ker sem ravno pri živinoreji, omenil bi še ribarstva ter pristavil, da smo v našem deželnem zboru po dolgem posvetovanji potrdili ribiško postavno. Držali smo se največ vladne predloge, naj bi se podpiralo ribarstvo povsod onod, koder se more brez posebne škode tovarnam pa obrtnim in poljedelskim podjetjem, ki leže ob vodi. Ta postava bo imela velik uspeh, kadar bo politično oblastvo napravilo in uredilo okrožja. Po postavi, ki je predložena, bilo bi namreč mogoče, da bi se ustanovil upravni aparat, ki bi ne bil v nikakeršni razmeri z delom, ki bi ga moral opravljati. Pri posvetovanji o dotičnem paragrafu smo tudi povedali svoje mnenje. Pri nas bi bilo dobro, ko bi se ribarski odbor pridružil kmetijski družbi. (Prav res! na desnici.) Ako se to zgodi, potem bodo troški majhni, in izvršitev s pomočjo kmetijskih podružnic jako lahka. Treba je ene ali dveh nadzorovalnih oseb, in vse drugo se lahko zvrši po ceni s pomočjo kmetijske družbe.

Enaka velja o rakih. Krški raki, ki so sloveli za najboljše, izginili so sedaj. Na tisoče denarja je prihajalo za rake v deželo, in ljudje so več dobivali za rake nego za poljske pridelke, a sedaj ni po vsej Krki od Save do vasi Krke, kjer se pričenjaj slapovi, nobenega raka. O tem so strokovnjaki raznih misli.

Domači raki, ki so še po deželi, — so pa povsod po viših vodah, ki so ločene od dolnjega teka; tako jih je še v račenski in ribniški vodi, po Kočevskem in obilo v cerkniškem jezeru — okuženi so po trditvi nekaterih strokovnjakov že, in tudi poginejo, če pridejo v drugo vodo.

Dobiti bi morali torej plemenskih rakov vnanjih. Tega strokovnega vprašanja jaz ne bom rešil, toda raki so za naše vode tolike važnosti, da priporočam to važno gospodarsko vprašanje Nj. ekscelenciji in prosim, naj bi o priliki poljedelsko ministerstvo opozorilo na to stvar ali pa dovolilo malo podporo; velike podpore tako ne prosimo, ker je stvar premalenkostna.

Še nekaj bi opomnil, kar pa sicer spada k živinoreji. To je vodno vprašanje na našem Krasu. Kolikor se spominam iz obravnav e. kr. kmetijske družbe kranjske, dovoljevalo je prejšnja leta poljedelsko ministerstvo velike vsote za vodnjake in vodovode, posebno kot napajališča, ker po nekaterih krajih kraških primanjkuje vode živini in ljudem, na katere se moremo vender tudi ozirati. Poskušali so torej tam kopati vodnjake.

V mnogih slučajih so bile podpore jako koristne, toda voda po vodnjakih je še vedno dvomnega zdravja za živino, še bolj pa za ljudi; slišal sem in mislim, da je resnica, da poskušajo ravno po posredovanji poljedelskega ministerstva v Mavnici na Krasu napraviti nov vodnjak. Ako se ta poskušnja obnese, priporočam Nj. ekscelenciji, naj ne pozabi nobenega kraja na Krasu od Divače doli do Kolpe in naj pomaga z besedo in dejanjem revnim Kraševcem.

Sedaj prehajam k zadnjemu predmetu svojega go-

vora, to so melioracije. Kakor sem že prej po vnanosti dežele Kranjske pojasnil, je to v naši deželi najvažnejše gospodarsko vprašanje, katero moramo še rešiti. Reševanje se je s pomočjo poljedelskega ministerstva že pričelo, in tudi priprave za prva melioracijska dela so že gotove.

Najprvo naj omenim najnovejših in nekoliko že gotovih. Uravnavanje Save v gorenjem teku njenem nad Korenom pod Trbižem je deloma že gotovo; dotična deželna postava je sklenena, in denar je dovoljen. O tem ne bom dalje govoril, ampak le opozoril visoko vlado, da z uravnavanjem gorenjega teka ni še rešena naloga; Sava se mora vsaj do Jesenic še uravnati, sicer so vsi ob Savi in polje do Jesenic v vedni nevarnosti.

Kakor se je pričelo z gorenjo Savo, tako bo treba uravnati tudi nekatere daljave bohinjske Save, oziroma dotoke Radone. Pričeli so tudi že uravnavati Močilnik, hudournik v Vipavi. Pri proračunu so bili preveč varčni in uspeh je pokazal, da se narejene naprave niso obdržale proti moči hudournikovi. Dalje je vprašanje o uravnavanju Krke, ker je treba veliko planjavo ob dolenjem teku usušiti; o napravah proti povodnjim je že obširno govoril v deželnem zboru častiti moj tovariš g. Šuklje, zato ne bom dalje govoril. Uravnavanje Mirne, ki teče po mokronoški dolini in se pri Sevnici izteka v Savo, bilo je tudi že predmet posvetovanju deželnega zbora, zato ne bom o tem več govoril.

O usuševanju ljubljanskega barja pa moram več omeniti. Umevno je, da raste nevolja posestnikov po barji, kolikor večja je nevarnost od povodenj; poročila o letošnji povodnji bila so tako žalostna, da bi bilo že čas pričeti z usuševanjem. (Prav res! na desnici.) Kolikor sem zvedel iz časnikov — ker nisem bil v Ljubljani, ko so se vršile obravnave — sklenili so deželna vlada, deželni odbor in zastopniki poljedelskega ministerstva, da je treba najprvo zajeziti potoke, ki se izlivajo v Ljubljano in v ljubljansko barje in potem znižati strugo ljubljani. S prvim delom sklepa sem zadovoljen, če se tako glasi.

Mislím pa, da bi se lahko znižala struga reki vsaj od Vodmota proti prisilni delalnici. Tako bi se po mojem mnenju zmanjšale velike povodnji, kakeršne so bile letos.

Jaz bi v tem vprašanju visokemu poljedelskemu ministerstvu priporočal hitrejše delo, ker sem kot član odbora za usuševanje barja popolnoma prepričan, da je odbor vse vodstvo te stvari prepustil poljedelskemu ministerstvu, oziroma visoki vladi, in je še vselej potrdil, kar pospešuje to vprašanje.

Da je vprašanje velike važnosti, razvidi se iz tega, da je v proročanu za prvi del usuševanja 800.000 gld., in večaki bodo preiskavali, ali se bodo mogli zmanjšati troški na podlogi manjše množine vode in manjšega znižanja struge.

Jaz bi želel, ko bi za to stvar več nego manj storili. Imamo namreč že žalostno izkušnjo: struga ljubljani se je znižala, naredil Gruberjev kanal, a vender smo ostali v vodi.

Prehajam na predmet, ki je zelo važen za Kranjsko in vreden popolne pozornosti poljedelskega ministerstva. To so podzemeljske vode po Krasu, ki delajo veliko škodo, dokler so na površji. V tem oziru moram ponoviti poljedelskemu ministerstvu deželno zahvalo (Dobro! na desnici), da so se dela pričela s popolno odločnostjo in veliko požrtvovalnostjo. (Dobro! Dobro! na desnici.) Poudarjati moram vender dve točki. Urejevanje podzemeljskega potoka je čudna reč. Znanstveni krogi se zelo zanimajo za preiskavanje podzemeljskih jam. Mnoga prodavanja po družtvih dokazujejo, da se znanstveno ob-

činstvo zanima za to stvar. To je važno, in mislim, da je v interesu znanstva opravičeno, ako se za ta namen več žrtvuje.

Z gospodarskega stališča moram opomniti, da je urejevanje podzemeljskih voda dobilo popolnoma drugo lice, ker pod zemljo ni interesentov, ki bi morali doplačevati. Druga točka je, da vsi proračuni za temni podzemeljski x vedno ostanejo x.

V proračunu bo morda 100.000 ali 150.000 gld., in prijetno bi nas iznenadilo, ko bi izhajali s 50.000 gld. Toda prva izkušnja je pokazala, da se mora 500.000 gld. izdati za načrt, ki bi bil morda vreden 100.000 gld.; torej je umevno, da dežela ali interesentje ne morejo toliko žrtvovati.

Stvar pa je velike vrednosti, in ni mi treba dalje o tem govoriti. Končujem s prošnjo, da bi se visoko poljedelsko ministerstvo oziralo na te posebne razmere deželne in na težavni položaj naš z isto blagovoljnostjo, s katero se je doslej, in še z večimi podporami, kakor jih dovoljuje melioracijska postava. (Pohvala na desnici. — Govorniku čestitajo.)

Razne reči.

— **Kako je ravnati da neso kokoši mnogo in velika jajca.** Kokoši se morajo gibati vne, ker neso če so vedno zaprte le tedaj obilno jajec, kadar jih tudi bogato krmimo z zrnjem. To pa je drago, in bolje ravna gospodinja, če kupuje jajca na trgu, nego če jih od svojih kokoši dobiva po tako dragi ceni. Treba pa tudi na starost kokoši paziti, ker kokoš nese le v neki gotovi starosti obilno jajec. V prvem letu ne neso še mlade kokoši, v drugem letu nanese še malo, komaj 20—30 jajec, v tretjem letu so najboljše ter nanese čez 100 jajec. V četrtem letu uže malec pešajo in nanese le še do 80 jajec, v petem letu pa prejenjajo skoro popolnoma.

— **Vinske tropine dobre tudi za krmo.** Pri nas navadno napravljamo iz tropin žganje, tropinovec, sicer jih pa mečemo na gnoj. Poskušnje so pokazale, da imajo vinske tropine precej redilnih snovi v sebi, in sicer v 100 delih tropin se nahaja 8 odstotkov ali delov beljakovinskih snovi, 6-4% tolsče in jako mnogo fosforno kisljih soli. Presnih tropin ni varno dajati živini, posebno molzni ne, ker v njih nahajajoči se alkohol vpliva slabo posebno na mlečnost krav, iztisnene so boljše kakor tudi one, iz katerih smo žgali tropinovec, seveda so za polovico manj redilne. Izračunili so, da 100 kilogramov sena enako redilnega je 150 kilogr. tropin. No, ako Bog da obilno trgatav, lahko bomo poskusili tudi s to pičo.

— **Ne pokladajte konjem plesnivega ovs!** Zaradi hudega deževja je marsikateri gospodar slabo spravil oves, in mnogotera poročila živinskih zdravnikov oglašajo, da je sedaj dokaj konj bolnih za koliko ali da jih napenja, kar gotovo izvira od tod, ker jih krmijo s plesnivim ovsom. Dobro jim je ob enem sol in pa kumin pomešavati med zobanje.

— **Prehudo pojajati se kobili** je najbolje dajati po 20 gramov kloralnega hidrata, raztopljenega v četrtinki vode. V 8 dneh postane kobila vsa mirna. Kedor je take kobile izkušal, zna, kako trpljenje je z njimi; naj si torej pomaga z imenovanim lekom.

— **Kako je drisko teletom ustaviti.** Najboljši pomoček je izlandski mah, katerega vzemi 3 dekagrama, in zviri iz njega čaj. Vlij pa čaja, toda ne pregorkega, teletu vsak dan po 3 krat. V malo dneh prestane driska popolnoma, in telček zopet ozdravi.

— **Najboljši lek, kadar živino napenja.** Predri jajce na dveh straneh ter izpihaj iz njega beljak in rumenjak. Eno luknjo zamaši potem, bodisi z voskom ali s čim družim, skozi drugo pa vlij terpentinskega olja in jo potem tudi zamaši.

Kadar zapaziš, da živino napenja, porini jej dve taki jajci tako daleč v grlo, da ji mora požreti. Ta lek je brez slabih nasledkov, a pomaga izvrstno.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 69. Ali je dobro ameriške trte okulovati in kedaj? (Fr. B. župnik v Vel. D.)

Odgovor: Trte so prvič okulovali v vinarski šoli v Mariboru l. 1878., in sicer jih je prvi tako požaltnjeval učitelj J. Ketz. Okulovati je po zimi ali spomladi v sobi, najboljše enoletne ali dvoletne ukoreninjene trte. Praktičnega pomena menda nima okulovanje. Natančneje se morete o tej reči poučiti s knjigo: „Die Rebenveredlung“ von Hermann A. Göthe. Verlag von Moritz Perles in Wien, I. Bauernmarkt. Knjiga stoji 1 gld. 20 kr.

Vprašanje 70. Imamo kravo, katera se noče uplemeniti. Poročite mi, je li bolehnost jej kriva in ali jo je moči ozdraviti? Od lanskega leta se ta krava ni gonila več, bila je takrat pri biku, a ni vzprejela. Kaj je storiti? Ali moram lepo žival prodati? (P. G. ml. v Višnjigori.)

Odgovor: Da se krava noče več goniti, lahko so različne reči krive. Ako je krava bolna na spolovilih, tedaj ji more pomagati le živinski zdravnik. Ako pa ima organsko napako, ne pomaga nič, in kravo je prodati mesarju. Mogoče je pa tudi, da se krava ne goni, ker je preslabotna ali pa zato, ker je predebela, in to je tudi pri Vaši mogoče. Poskusite zatorej kravo bolj pičlo krmiti, in sicer s krmili, katera pospešujejo pojatev, to so: lanena moka, oves, ječmen s soljo, krompir i. t. d. Priporočajo taki kravi dajati tudi mleko od krave, ki se ravno goni. Drugi priporočajo kravo privezati za dlje časa blizu bika. Če vse to ne pomaga, pa dajte kravi 2 grama španjskih muh na kruhu zjutraj na tešče: ako prvič ne pomaga, ponovite sredstvo čez dva dni.

Vprašanje 71. Rad bi naredil 3 ¹/₂ dolgo in 1 ¹/₂ globoko gnojišče in sicer na prostem. Svetujte mi, je li dobro zidati gnojišče s cementom? (L. Š. v N. pri Rakeku.)

Odgovor: Gnojišča ni le dobro zidati s cementom, ampak je tudi potrebno, ako hočete, da ne bode zid propuščal gnojnice v tla, koder je izgubljena za polje. Zlasti morate pri Vas na kraški zemlji tako zidati.

Vprašanje 72. Zasadil bom preko 120 sežnjev žive meje in sicer od belega trnja. Mislim, da bi jo bilo najbolje saditi uže jezeni. Slišal sem pa, da na tako trnje lahko cepim ono drobno grozdjiče. Je li to res in vredno? (L. Š. v N.)

Odgovor: Dobro je saditi živo mejo uže jeseni, ali pa saj svet prekopajte uže pred zimo. Grozdjiča, ako menite ribez ali bodeči grozdjiče (agras), ni cepiti na belo trnje.

Vprašanje 73. S sosedom meniva nasaditi prihodnjo jesen kakih 300 sadnih dreves, največ jablan in tudi nekaj hrušek. Ali jih bodeva dobila pri kmetijski družbi?

Odgovor: Kmetijska družba bode pričela oddajati drevje iz svoje drevsnice šele l. 1889. v jeseni.

Vprašanje 74. Zmrznilo mi je sod jabolčnega kisa. Kis je postal vsled tega grenek, da skoraj ni za rabo. Ker mi ni nobeno sredstvo znano, da očistim kis, prosim uredništvo, naj mi blagovoli naznaniti, če je mogoče na kak način kisu prejšnjo ceno povrniti. (R. Z. v D. v.)

Odgovor: Jabolčni in hrušev kis nista nič kaj stanovitna in kadar sta stara, postaneta prej ali pozneje grenka. Če ni Vaš kis uže pregrenak, popravite ga lahko, ako ga filtrujete, tako le: Ker je gotovo, da za filtriranje nimate aparata, treba je, da si vso pripravo sami naredite. Vzemite lonce, kakeršni so za cvetice, ki ima namreč na dnu

luknjo; vanj pa denite tanko in gosto platneno ruto, če hočete v štiri gubé zloženo. Ruta mora biti tolika, da se da čez rob lonca pregniti in pa z obezo zunaj lonca pritrditi. V tak, s platnom znotraj prevlečeni lonec naspite kakih 5 do 10 centimetrov na debelo v moko stolčnega kovaškega oglja.

Skozi to oglje pretakajte počasi kis ter ga vlivajte v sodček, ki je dobro izpran. Prav bodele storili, ako sodček dobro zažveplate, to je, če kos žvepla v njem sežgete. Ako imate veliko kisa, morate najmanj za vsak hektoliter oglje premeniti.

Gospodarske novice.

* **Umrla uda c. kr. kmetijske družbe kranjske.** Zopet nam je neprijetna dolžnost naznanjati smrt dveh odličnih udov naše družbe. Dne 18. t. m. je umrl čast. gospod Ivan Lunder, župnik v Trnji na Notranjskem. 24. t. m. pa čast. gospod Ivan Lesjak, župnik v Kostanjevici na Dolenjskem ter od l. 1858. ud naše družbe. Naj počivata v miru!

* **Dr. J. A. Scopoli.** Dne 22. t. m. so v Idriji slovesno odkrili spominsko ploščo dr. J. A. Scopoliju, kateri je ravno pred 100 leti bival v Idriji kot rudniški zdravnik. Scopoli je bil član „društva za kmetijstvo in koristne umetnosti na Kranjskem“, t. j. današnje kmetijske družbe in kot tak zelo uspešno deloval, zlasti je spisoval vednostne knjige o kranjski cvetani, o kranjskem kmetijstvu, posebno pa o čebelarstvu. Spominsko ploščo je dalo napraviti visoko c. kr. kmetijsko ministerstvo.

* **Občnega zbora c. kr. kmetijske družbe,** ki je bil 14. t. m. v Ljubljani, udeležili so se zelo obilno družabniki, zlasti z dežele. O obravnava poročamo na drugem mestu. Po občnem zboru se je večina udeležencev zbrala v gostilni „pri zvezdi“ na skupen obed, kjer se je v prijateljski družbi nadaljeval razgovor o družbenih rečeh. Odposlala sta se tudi brzojavna pozdrava kmetijskemu ministru grofu Falkenhaynu na Dunaj in bolnemu družbenemu predsedniku grofu Thurnu v Radovljico, želeč mu, da bi skoraj ozdravel. Ob 4. uri popoldne ogledalo si je mnogo udov, med njimi čast. gospod deželni predsednik baron Winkler, družbeno drevsnico na Poljanah.

* **Trtna uš v Vipavski dolini.** Po preiskavanji zvedenca o trtni uši je sedaj gotovo, da imajo trtno uš tudi uže v Vipavski dolini, in sicer po občinah Št. Vid, Podraga in Lozice.

* **„Vrtnarstvo s posebnim ozirom na obdelovanje in oskrbovanje šolskih vrtov“** imenuje se nova knjiga, katero je spisal naš urednik po naročilu vis. c. kr. kmetijskega ministerstva, in katero je založila c. kr. kmetijska družba kranjska. Knjiga obsega 10 tiskanih pol, ima 180 podob in se oddaja samo vezana v platno. Knjigo je dobivati pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani po 1 gld., udje c. kr. kmetijske družbe in gg. učitelji pa je dobivajo po 75 kr. Poštneine je dodati 10 kr.

* **Trsni škodljivec.** V zadnji številki „Kmetovalčevi“ smo pisali, da dela v Vipavski dolini škodo neka gosenica, ki je menda od grozdnega sukača ali kiseljaka. Kakor smo pa sedaj pozvedeli po slavnem narvoslovcu profesorji Streckfussu iz Berolina, ki je sedaj ravno v Vipavi, je omenjena gosenica od metulja, ki mu po latinski pravijo „ino ampelophaga“. Iskali smo po knjigah kaj več o tem mrčesu, a slednjič smo našli v neki knjigi le kratko opomnjo berlinskega profesorja dr. Taschenberga, ki pravi: Ino ampelophaga je temnorjav metulj z zlatozelenim životom in z dolgimi tipalniki. Gosenica tega metulja se nahaja po Kranjskem, koder škoduje s požrešnostjo svojo. — Potrudili se bomo kaj bolje poučiti se o tem škodljivci ter ob priliki o tem poročali.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Občni zbor za l. 1887. dne 14. junija t. l.
v Ljubljani.

Zborovanje je vodil namestu bolnega predsednika gospoda grofa Thurna družbeni podpredsednik Jos. Fr. Seunig. Navzočni so bili od vis. c. kr. deželne vlade gospod deželni predsednik baron Winkler ter vladna svétnika gospoda Dralka in Globočnik. Deželni odbor je zastopal namestnik deželnega glavarja v deželnem odboru gospod cesarski svétnik Murnik; bili so pa navzočni tudi še deželni odborniki gg. Detela, Dežman in dr. Vošnjak.

Udov je prišlo na zbor preko 80, katerih je bilo $\frac{3}{4}$ vnanjih, kar je najboljši dokaz, da se živahno za družbo zanimajo po vsej deželi. Izmed vnanjih podružnic bile so razen štirih zastopane vse, in še celo oddaljena Metlika je poslala svojega zastopnika.

Predsednik g. Seunig je pričel zborovanje tako:

Slavni zbor! Ker je družbeni predsednik gospod Thurn žalibog nevarno obolel, imam jaz čast predsedovati temu občenemu zboru, katerega s tem pričenjam. Pred vsem pozdravljam v imenu glavnega odbora vse došle ude, posebno pa visokorodnega gospoda deželnega predsednika barona Winklerja, katerega ob tej priliki prosim, naj blagovoli naše sklepe blagohotno uvaževati in, ako bode potrebno, na odločilnem mestu tudi priporočati. Pozdravljam tudi c. kr. vladnega svetnika Dralko in tudi zastopnika slavnega deželnega odbora gospoda cesarskega svétnika Murnika.

Slavni zbor! Iz upravniskega poročila morete razvideti odborovo delovanje, katero je bilo, vsaj po mojem mnenju, uspešno, zlasti ako uvažujete skromne društvene sile in kmetom neprijazne časovne razmere. Upajmo pa, da nastanejo za kmetijstvo kmalu boljše časi, za kar bodo gotovo skrbeli visoka vlada in deželni zastop pa tudi poedini kmetovalci, ako se navdušimo za gaslo našega presvetlega cesarja: „Z združenimi močmi!“ (Dobro! Slava!)

Predno prestopime na dnevni red, usojam si v ime glavnega odbora c. kr. kmetijske družbe kranjske staviti naslednji predlog, naj slavni občni zbor sklene: „V proslavo štiridesetletnega vladanja Njega veličastva presvetlega cesarja Frana Josipa I. sklene občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske, da družba priredi v začetku oktobra meseca deželno sadno razstavo v Ljubljani.“ Gospod cesarski svétnik boče predlog utemeljil.

Deželni odbornik gospod Murnik utemeljuje predlog z daljšim govorom, rekši: Deželni zastop, občina stolnega mesta, občine po deželi, z eno besedo vsa dežela se pripravlja 40letnico našega presvetlega cesarja Frana Josipa I. praznovati. Vsi se pripravljajo na ta praznik in hote 40letnico praznovati po zmislu Najviše zelje le z dobrodelnimi ustanovami, s podporo ubozev, v korist šolstvu, z zasajanjem sadnega drevja itd. Tudi glavni odbor misli, da bi kmetijska družba primerno praznovala 40letnico z deželno sadno razstavo. Pri tej priliki se je nam spominati svojega preljubljenega cesarja in premilostnega vladarja, kateri je neizmerno veliko storil za kmetijski stan. Spominajmo se le cesarskega patenta z dne 4. marteja 1849. o zvršitvi zakona, zadevajóčega odpravo tlake, in razbremenjenje zemljiše, spominajmo se že od l. 1860. trajajoče ustave, spominajmo se pravice, katere smo v tem času dobili. Za vladanje presvetlega cesarja ustanovilo se je posebno ministerstvo, to je c. kr. poljedelsko ministerstvo, katero po vsej moči skrbi za povzdigo kmetijstva in gozdarstva, katero podeljuje podpore za plemensko govejo živino, za povzdigo konjske, ovčje reje itd. Naša družba razdeljuje razne podpore, napravljaja razne razstave, in da more to, zahvaljevati se imamo osobito c. kr. kmetijskemu ministerstvu. Za vladanje našega presvetlega cesarja razširil se je pouk o kmetijstvu po naših ljudskih šolah in učiteljskih pripravnicah, ustanovila se je velika šola in mnogo nižih in srednjih šol za kmetijstvo, katere so dobivale in dobivajo še vedno izdatne podpore od vlade. Priporočam torej, da se predlog vzprejme.“ Predlog se soglasno z živiočkli brez razgovora odobri.

Tajnik gospod Pire poroča o delovanji društvenem v l. 1887. Delovanje je bilo kaj veselo, posebno pa je število udov naraslo in je sedaj številko 1000 že prekoráčilo. Leta 1887. je družba imela 21 častnih, 26 dopisujočih in 826 dejanskih članov. Tudi 27 podružnic deluje jako uspešno in veselo po deželi. Govornik se potem spomina umrlih društvenikov, kateri so: Anton Wester, posestnik in župan v Bledu; Anton Jansekovič, okrajni zdravnik na Vrhniki; Ivan Kavčič, posestnik na Razdrtem; Martin Šlibar, dekan na Vrhniki; Ivan Perles, pivarnar v Ljubljani; dr. Fran Schiffrer, c. kr. profesor in c. k. zdravstveni svetnik v Ljubljani; Josip Maier, graščak v Loži pri Vipavi; Lavoslav Dekleva, posestnik v Bujah; Anton Zorc, župnik v Mokronogu; Anton Dejak, veleposestnik v Hrpeljah; Ernest Faber, veliki gozdar v Kočevji, in Simon Pakič, posestnik v Jurjevič, in nasvetuje, da zborovalci vstanejo v znamenje sočutja. (Zgodí se.) Potem naglašja, kako uspešno sta c. kr. kmetijsko ministerstvo in deželni zbor podpirala l. 1887. namere kmetijske družbe kranjske s subvencijam, in nasvetuje, da se izreče c. kr. vladi in deželnemu odboru zahvala. Zbor pritrdi z dobroklicem.

Drevesnica na poskusnem družbenem vrtu se je jako razširila in že sedaj lahko oddaje 10.000 do 12.000 sadik na leto, ima jih pa že sedaj do 40.000. Drugo leto bode namenu svojemu popolnoma zadostovala, in že prihodnji občni zbor bode imel priliko sklepati, kako je razdeliti sadike. Končno pove še poročevalec, da se je okrog družbenega vrta napravila popolnoma nova ograja, da zlobneži ne morejo kvariti nasadov. Poročilo vzame zbor odobrujóč na znanje.

Centralni odbornik gospod Robič poroča o računu za l. 1887. in proračunu za l. 1889. Računski sklep kaže dohodkov 7213 gld. 5 kr. in ravno toliko stroškov, v blagajnici pa je ostalo 385 gld. 6 kr. Proračun za l. 1889 kaže dohodkov 5343 gld., stroškov pa 4843 gld. Ako primerjamo dohodke s stroški, razvidimo, da bodo lahko zalegli proračunjeni dohodki za vse stroške, in da ostane še kakih 500 gld. Imetje družbeno iznaša konec 1887. leta 33.790 gld. 26 kr. Vsi računski se odobre.

Potem se zvrši volitev tajnika in enega odbornika namesto gospoda R. Kastelica, po pravilih izstopivšega. Za tajnika se izvoli soglasno gospod Gustav Pire, za odbornika pa gospod Josip Šiška, škofov kaplan in sicer s 44 glasovi od 73 oddanih. Ostale glasove je dobil gospod posestnik Peraci.

Potem poroča cesarski svetnik gospod Murnik v imenu centralnega odbora o preuredbi društvenih pravil. Občni zbor je že pred dvema letoma naročil centralnemu odboru preuredbo pravil, a šele sedaj po jako natančni in obširni obravnavi prinesel je glavni odbor nov načrt pravil pred občni zbor. Razvidel je glavni odbor, da so pravila, katerih zadnja preuredba se je vršila pred 20 leti, nerabna za sedanji čas, in je zatorej prememba jako potrebna. V splošni razpravi oglašil se edin gospod Dežman ter govori proti preuredbi pravil in proti temu, da bi mesto tajnikovo bilo stalno, kakor mu tudi ni prav, da sme sedaj vsak pošten človek biti kmetijske družbe član. Končno je predlagal, naj se preuredba pravil dene raz dnevni red, in naj se pravila vrnejo glavnemu odboru v novo posvetovanje. Pri splošni razpravi se nihče ne oglašil več za besedo, le poročalec cesarski svétnik Murnik zavrne s kratkimi, a točnimi besedami Dežmana. Predlog Dežmanov se potem skoro soglasno odkloni, in vzprejmo se v podrobni razpravi z nekaterimi izpremembami nova pravila s slovenskim in nemškim tekstom.

Na vrsto pridejo potem nasveti raznih podružnic. Prvi se oglašil gospod dekan Erjavec v imenu vipavske podružnice in naznanja, da se je trtna už ne naselila v treh katastralnih občinah vipavske doline. Slabe letine so bile doslej že 12 let, in malo da ni prišel vipavski kmet na herško palico. Doslej ni obupal, živel je varno, delal neprestano in vse svoje upanje stavil v svoje vinograde. A sedaj gre žalosten glas po vipavski dolini, najbolj pogumni kmetovalci obupavajo, in, ako se trtna už ne zatpe, mora polovica prebivalcev zapusti dolino in preseliti se, kajti brez vinskega pridelka ni moči Vipavcem živeti. Govornik prosi, naj centralni odbor takoj vse ukrene potrebno, da se trtna už, če je mogoče, nič, naj

se takoj napravi trtnica za ameriške trte, ki naj se brezplačno dele, okraju Vipavskemu pa pripomore še s kakšno drugo podporo. Tajnik gospod Pirc gorko podpira stavljeni predlog, obžalnoč, da je došla tako žalostna vest. Tu bode treba energično postopati precej ob začetku, ko mršč se ni toliko razširjen, in opustošene vinograde bode morda uničiti, ako poznajo to za dobro strokovnjaki. Po vipavski dolini so drugačne razmere, nego po Dolenjskem. Razumni vinogradniki se ne bodo branili, kajti nekaj odškodnine bodo vender le dobili. Torej naj kmetijska družba prosi deželne vlade, naj se začne precej vinogradi natančno preiskovati, da se, ako je še mogoče, vsaj za nekaj časa prehitro razširjevanje trtne uši prepreči.

Podružnica logaška predlaga: „Kmetijska družba naj se poteguje na odločilnem mestu za to, da se bode okrajna logaška gozdna drevnina z večjo vsoto podpirala, da bodo logaški kraji le iz te dobivali v pravem času sadik.“

Predlog, ki ga prav dobro utemeljuje zastopnik logaške podružnice gospod učitelj Ribnikar, se vzprejme.

Metliška podružnica nasvetuje: „Ker se po metliškem okraju trtna uš tako neizmerno naglo širi, naj glavni odbor prej ko mogoče izposluje prepotrebno ameriško trtnico za metliški okraj.“ Predlog podpira zastopnik podružnice metliške, c. kr. notar Štajer. Govornik navaja goropadne številke, kako se trtna uš širi po obeh belokranjskih. Vsa Belokranjska je navezana le na trto, in ako ne bode več vina, bode beda neizmerna, pričelo se bode uvažanje tujih vin, večinoma „fabrikator“, in naš vinogradnik bode uničen. Govornik navaja, kako uspešno deluje po Belokranjskem metliška podružnica, in to naj bode glavnemu odboru za merilo, kako vneti so Belokranjci za kmetijski napredek. Pravičeno je, da se takemu ljudstvu kmalu pomaga ob tako veliki nesreči. Predlog se vzprejme z živahnim odobravanjem.

Blejska podružnica predlaga: „Glavni odbor naj prosi c. kr. deželne vlade, da blagovoli dati županem navod, kako naj postopajo pri pokončevanju hroščev, ne da bi bilo potrebno prisilno zvrševati dotične deželne postave.“ Predlog utemeljuje zastopnik blejske podružnice g. učitelj Žirovnik, kateri ga živo priporoča. — Deželni odbornik gospod Detela podpira ta nasvet. Deželni odbor je v zadnjem času večkrat sklenil podpore, ki so se delile kot nagrada šolski mladini za pridno pobiranje in uničevanje hroščev. I nadalje bode deželni odbor takim prošnjam prav rad ustrežal. — Ko je še tajnik gospod Pirc podpiral ta predlog, vzprejme se soglasno.

Blejska podružnica predlaga nadalje: „Občni zbor naj sklene, da se priredi prihodnje leto v Bledu živinska razstava.“ — Tajnik gospod Pirc podpira ta nasvet, naglašajoč, da je bila lansko leto živinska razstava v Metliki, letos bode v Logatci, in prav umestno bi bilo tako prekrajinsko razstavo prihodnje leto napraviti na Gorenjskem in to v Bledu. — Predlog se vzprejme.

Podružnica trebanjska nasvetuje: „Občni zbor naj ukrene, da bode 1889. leta živinska razstava v Trebnjem za trebanjski in zatiski okraj.“ — Gospod dr. Papež podpira ta predlog, ker gojita okraja zatiski in trebanjski najlepšo živino na Dolenjskem. Trebnje je v sredini okraja in ima dobra občila, in ker se bode letos cesta čez Wagenšperk preložila, prignali bodo živino ne samo iz teh dveh, nego tudi iz sosednjih okrajev. — Tajnik gosp. Pirc opomni, da je centralni odbor že ukrenil napraviti živinske razstave po krajih, koder jih doslej ni bilo, kakor v Bohinji, v Kranjski gori, letos v pa Ribnici. Centralni odbor bode podpore prosil kranjski deželni zbor in jo bode gotovo tudi za okrajno trebanjsko živinsko razstavo pridobil. — Predlog se vzprejme.

Trebanjska podružnica predlaga: „Občni zbor naj ukrene, naj glavni odbor pri finančnem in pravosodnem ministerstvu izposluje, da bi se prepisi zaradi soglasja katastra z zemljiško knjigo vselej tedaj, kadar je izvršenje tega soglasja le s posestno pravdo mogoče, vsrili kolkov in pristojbin prosti.“ Predlog podpira v daljšim govorom centralni odbornik g. Lenarčič. Govorniku je dobro znano, koliko treba noveev, da se kataster popolnoma uredi. Drugi

in tretji posestnik je že vpisan na posestvu, in še je ostalo vse pri starem. Če gre za velike kupčije, naj že bode, ali kadar gre le za 20 do 30 gl., potem so troški od 10 do 15 gl. pač preveliki. Torej naj bi bil odpis pri tako malih vsotah kolka in pristojbine prost. Predlog se vzprejme.

Trebanjska podružnica predlaga končno: „Glavni odbor naj ukrene, da bode premiranje konj za okraje Žužemberk, Trebnje, Zatičino in Mokronog odslej v Trebnjem, ker sta Vrhnika in Št. Jarnej preoddaljena.“ — Predlog podpira g. tajnik Pirc in javlja, da se bode izročil konjerejskemu odseku, kateri ga bode gotovo uvažal in izvršil. — Predlog se vzprejme.

Podružnica krška nasvetuje: „V ljubljanski okolici naj se napravi v pospeševanje dolenjskega vinstva zaloga dolenjskega vina.“ Predlog bi imel utemeljevati zastopnik krške podružnice, g. dekan dr. Sterbenec, ali ker je zadržan, utemeljuje ga tajnik g. Pirc. Zdi se mu jako umestno, da bi se napravilo skladišče (Lagerhaus); v to da bi se najela primerna klet, kajti mogoče bi bilo prodajati vino potem gostilničarjem ne le po Ljubljani, nego tudi na Gorenjsko, Notranjsko, celo na Koroško. Malo je že vinskih trgovcev, kateri hodijo po vino v dolenjske ali hrvatske vinske kraje, ampak kupujejo le v Zagrebu vino, katero je raslo na zagrebškem tlaku in je zdravju škodljivo. — Predlog se vzprejme.

Krška podružnica predlaga končno: „Glavni odbor naj na odločilnem mestu deluje na to, da se bodo že cepljene ameriške trte ceno prodajale, sicer bode konec dolenjskega vinstva.“ — Tajnik gosp. Pirc opomni, da sta predloga z enakim zmisлом stavila že gg. dekan Erjavce in c. kr. notar Štajer za Vipavo in Metliko, in da jih bode centralni odbor uvaževal, na kar se predlog vzprejme. Podružnica kranjskogorska predlaga: „Glavni odbor naj se pooblasti, da prosi c. kr. vlade, da se uravnava kar najhitreje mogoče Sava in nje stranski potok od Kranjske gore do Javornika. Naerte je izdelal že pred dvema letoma g. deželni inženjer Hrasky. Nujna je potreba, da se odpravi nevarnost preplavljanja že itak pičlega polja po imenovanih krajih. — Predlog podpira zastopnik podružnice g. Schrey, in se tudi soglasno vzprejme. Podružnica Kranjska gora končno nasvetuje: „Glavni odbor naj deluje na odločilnih mestih na to, da se zdravstvene naredbe nemške države glede vpljave goved tako prenarede, da ne bodo tako zelo ovirale kupčije z govejo živino kakor doslej. To naj bi veljalo zlasti za kontumacijsko dobo 60 dni, katera naj se odpravi ali vsaj primerno okrajša. Zastopnik podružnični pridene predlogu, katerega živo podpira, še to, naj bi se delovalo na to, da se vsaj carina povisa za inozemski sir. Zbor uvažta ta predlog kot dodatek in potrdi nasvet. — Centralni odbornik g. vodja Povše nasvetuje, naj občni zbor sklene prošnjo do državnega zbora, da se pregleda hišni kataster, in se zniza hišni davek za poslopja po deželi. Govornik misli, da bode, ker je sedaj sklenen spirtni davek, finančni minister po večem državnem dohodku gotovo to prošnjo uvažal. — Centralni odbornik dr. Poklukar kot član davčnega odseka v državnem zboru misli, da se, kolikor je njemu znano, finančno ministerstvo ponižanju hišnega davka po deželi, posebno po obrtniških vaseh, kakeršne so Kropa, Železniki, Idrija itd., ne bode branilo. — Predlog se potem vzprejme.

Gospod Babnik nasvetuje, naj bi se ustanovila nova kmetijska podružnica za ljubljansko okolico, ker se predlagatelju zdi, da se ravno v sredini kmetijske družbe, v ljubljanski okolici, premalo deluje. Centralni odbornik g. Povše naznanja, da je centralni odbor že načelno sklenil ustanovitev nasvetovane podružnice. — Društveni tajnik g. Pirc pa naglašta, da okolica ljubljanska za kmetijski napredek nikakor ni zaspala, kajti šteje danes že nad 40 udov, in vnema se vedno bolj za kmetijstvo.

Predsednik gospod Josip Friderik Seunig sklene potem zborovanje s trikratnim živioklicem presvetlemu cesarju, kateremu zbor soglasno pritrli.

Poziv udom e. kr. kmetijske družbe, stanujočim v sodnem okraju ljubljanske okolice.

Zvršujoč ukrep občnega zbora e. kr. kmetijske družbe kranjske, da namreč glavni odbor ustanovi posebno podružnico za sodni okraj „Ljubljanske okolice“, vabi podpisani odbor vse ude. stanujoče v tem okraju, naj pridejo

na ustanavljajoči občni zbor podružnice „Ljubljanske okolice“.

kateri bo v soboto 7. julija t. l. dopoldne ob 1/2 10. uri v pisarni e. kr. kmetijske družbe v Ljubljani, v Salendrovih ulicah, št. 5.

Glavni odbor e. kr. kmet. družbe kranjske.
V Ljubljani, 27. junija 1888.

Jos. Fr. Seunig,
podpredsednik.

Gustav Pirc,
tajnik.

INSEERATE

sprejema „Kmetovalce“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalcu“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalce“ za objavljenja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

Malin daje se v najem.

Rudežev malin v Dragomelu pri Sv. Jakobu na Savi se daje precej v najem. Malin ima šest kamenjev, zraven so hlevi in drugo gospodarsko poslopje. Podrobnosti je poizvediti

(48—2)

v Ljubljani na Starem trgu hiš. št. 21.

Zavarovanje proti toči

po najnižjih stalnih premijah,

pri čemer se že naprej napusti polovica, oziroma tretjina premije, ter se pobere le v slučajih, ko bi bilo treba plačevati škodo vsprejema

zavarovalna-delniška družba

„Franko-Hongroise“.

Glavno agentstvo za Kranjsko

v Ljubljani na Marijinim trgu št. 2.

Garancijski zaklad nad 9 milijonov gold.

Dogodivše se škode se kulantno poizvedo in točno plačajo. S plačilom premije čaka se na željo, dokler konča žetev. Prosilci za agenture obrnejo naj se do glavne agenture v Ljubljani. Instrukcije in druge tiskovine, tako, da lahko vsak sam narediti zavarovalno ponudbo, razpošilja na željo zastoj in franko.

(50—2)

Pazi naj se, kje se zavaruje.

Svarilo.

Neki Ignacij Holzer iz Gradca, agent za kmetijske stroje, klati se po deželi in vsiljuje kmetovalcem stroje, brez da jih naroče. Tudi mene je prevaril, zato hočem naznaniti v svarilo gospodarjem po deželi, kako je to naredil. Rekoč, da želi moj natančni naslov, prosil me je podpisati moje ime na papir, katerega mi je ponudil. Jaz to storim, ker sem imel Holzer-ja za poštenega moža. Gredeč iz hiše mi pa pusti listek, rekoč, da je na njim zapisan njegov naslov. Kaj je bilo na listku pisano nisem razumil, ker je bil nemški pisan. Nemščine večji ljudje so mi pa potem razložili, da je na listku od mene potrjeno naročilo na eno mlatilnico z gepelnom. Jaz sem se seveda zelo začudil, ker takega stroja nisem naročil, kajti jaz nikdar ne maram stroje kupovati od agentov, ampak grem rajši k gosp. Francu Detter-ju v Ljubljano, koder me vedno postrežejo z najboljšim blagom.

(53—1)

Janez Jeras v Šiški.

Mlatilna naprava na par

iz Shuttleworth-eve tovarne je na prodaj. Stroj ima 5 konjskih sil, je prav dobro ohranjen in je brez poprave precej raben. Ravno tako so na prodaj

3 parni stroji

s 6, 12 in 18 konjskimi silami z kotlom vred. Prodado se prav ceno.

(47—2)

Otto Rath, Wien, X., Leebgasse 3.

V pisarni e. kr. kmetijske družbe v Ljubljani

(Salendrove ulice št. 5)

dobiti je sledeče slovenske kmetijske knjige:

- Dr. J. Bleiweis: **Nauk o umni zivinozeji.** Cena 80 kr.
 " " " **Nauk, kako zdrava in bolna kopita podkovati in kopitne bolezni ozdravljati.** Cena 50 kr.
 " " " **Nauk klavno zivino in meso ogledovati.** Cena 20 kr.
 Gustav Pirc: **Mlekarstvo.** Cena 10 kr.
 L. Porenta: **Novi kranjski panj po Dzierzonovi osnovi.** Cena 10 kr.
 Adolf Trientl: **Stelja in gnoj.** Cena 10 kr.
 W. Schleicher: **Zivali kmetijstvu in gozdarstvu koristne.** Cena 10 kr.
 M. Rant: **Opis najnavadnejih, sadjereji škodljivih mrčesov.** Cena 10 kr.
 Dr. Simon Strupč: **Zininozdravništvo.** Cena 1 gld. 80 kr.

Naročene knjige pošilja kmetijska družba po poštne povzetji, kedor pa denar naprej pošlje doda naj tudi znesek za pošto.

„Ljubljanski zvon“.

Stoji pol leta gld. 2.30, četrt leta gld. 1.15.

„AZIENDA“

avstro-francoska družba za zavarovanje življenja in rent.

avstro-francoska družba za zavarovanje proti elementarnim škodam in nezgodam.

Ravnateljstvo:

na DUNAJI, I., Wipplingerstrasse števil. 43.

Družba zavaruje

človeško življenje v vseh navadnih kombinacijah; Zavarovanje za slučaj smrti. zavarovani znesek se izplača takoj po smrti zavarovanca njegovim ostalim, oziroma drugim obmišljenem;

Zavarovanje za doživetje preskrbovanje v starosti in otročje dote, zavarovani znesek se izplača zavarovancu samemu, ko doseže neko določeno starost;

Zavarovanje dosmrtnega dohodka udovskih pokojnin in dohodkov za odgojo po najnižjih premijah in z jako kulantnimi pogoji, zlasti onim, da se policam ne more ugovarjati.

a) proti škodam, ktere napravijo požar ali strela, parne ali plinove eksplozije, ali se narede z gašenjem, podiranjem in izprazenjem pri stanovanjih in gospodarskih poslopih, tovarnah, strojih, mobiljah in vsakovrstnih opravah zaloga blaga, živini, gospodarskem orodju in zaloga;

b) proti škodam, ktere napravi ogenj ali strela ob žetvi in kosnji na poljskih ali travniških pridelkih v gumnih in stogih;

c) proti škodam, ki je napravi toča na poljskih pridelkih;

d) proti nevarnostim prevažanja blaga po vodi in po suhem;

Zavarovanje proti telesnim nezgodam se še ni pričelo, a se bode pravočasno naznanilo p. n. občinstvu, kakor se prične.

Zastopstva družbe.

V Budimpešti, Wienergasse 3 in Schiffgasse 2; v Gradci, Albrechtsgasse 3; v Inomestu, Bahnstrasse, Hôtel „Goldenes Schiff“; v Lvovu, Marijin trg 9, nova; v Pragi, Vaclava trg 54; v Trstu, Via St. Nicolo 4, na Dunaji, I. Hohenstaufengasse 10.

V vseh mestih in večjih krajih avstro-ogerske monarhije nahajajo se glavne in krajne agenture, ki rade dajo pojasnila in dajo poudbene pôle ter prospekte zastoj in vsprejemajo zavarovanja.

Glavni zastop v Ljubljani, Selenburgove ulice števil. 3, pri JOSIPU PROSENC-u

(5—7)

Radgonska kislá voda

(Radkersburger Sauerbrunn)

Štefanije studenec.

➡ Najčistejši alkalični kislec ➡

Lastnina J. DELLER-JA v Radgoni.

Glavna zaloga in prodajalnica za Kranjsko izročena je edino le agenturni in komisijiski trgovini

J. LININGER-JA

Rimska cesta št. 9 v Ljubljani

(44—5)

kjer se sprejemajo vsa naročila.

Enotna cena je, ako se kupi 100 bokalskih steklenic v zabojih po 25 steklenic 16 gld. in 100 steklenic po pol bokala v zabojih po 50 steklenic 11 gld franko zaboju v Ljubljani. Manjše število steklenic se ne more naročiti, pač pa se dopošlje, ako kdo želi, kislec za poskušnjo.

Štefanije studenec

je oglene kisline in ogleno-kislega natrona najbolj bogata mineralna voda. je čisto alkaličen studenec in je vsled svojih izvanredno dijetličnih in zdravilskih lastnosti najizvrstnejši kislec.

Z vinom pomešan je Štefanije studenec jako prijetna, hladilna in pozivljajoča pijača in se posebno zaradi tega priporoča, ker tudi najkislejše vino spremeni v prijetno, ljubko in sladko-okusno pijačo. To se izvrši po posebni ugodni sestavi vode Štefanije studenca, po kateri se vinska kislina nevtralizira, to je uniči. S sladkorjem, limonami (citronami) ali raznim sadnim sokom zmešana je voda Štefanije studenca prav šampanjcu podobna. Vsled velike množine proste oglene kisline in dvojno oglenih kisljih soli, posebno pa dvojno ogleno-kislega natrona je Štefanije studenec najboljša namizna pijača, katera se z vso pravico uvrščuje mej najboljše kislece cele Evrope.

Štefanijiski studenec

ima kot zdravilo najboljši vspéh pri katarjih želodca in črev, pri pomanjkanji teka, pri teškočah prebavljenega, pri zaprtji vode vsled prehlajenja, pri zlati žili. pri jetrih, vranicnih in žolčnih boleznih, pri bledici, popustni mrzlici in pri družih živčnih afekcijah.

➡ Dobi se ŠTEFANIJSKI STUDENEC v znanih specerijskih prodajalnicah v Ljubljani in na deželi. ➡

Služba vrtnarja

je za odlati pri deželni vinarski sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Rudolfovem na Dolenskem.

Zahteva se od vrtnarja, da je popolnoma vešč v sadjarstvu, zelenjadoreji, cvetličarstvu in kolikor toliko v čebelarstvu, ter da zna slovensko pisati.

Plača 360 gld. na leto, prosto stanovanje, prosta poletna zelenjava.

Stavljenim zahtevam resnično ustrežajoči, delavni, pošteni prosilci, obrnejo naj se do konca tekočega meseca na vodstvo navedene šole. (49-2)

Prednost imajo oženjeni prosilci brez otrok.

Nik. Hoffmann,
tovarnar kirurških instrumentov, umetelni, ter orožni kovač in nožar
v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,

priloroča bogato zalogo svoje raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in se za vsako prodano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh nožarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakovosti naredi (20-9)

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani
na velikem mestnem trgu.

priloroča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Građci (na Stajarskem) ena pa v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem lžeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi:

Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin in revmatizem, trganje po udih, bolečine v križu ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem. 1 steklenica 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr. (21-4)

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vse tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpjenih ndih, skazenem zeloden, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljicah à 21 kr.: jeden zavoj s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo v lekarni Trnkóczyja v Ljubljani zraven rotovža in se vsak dan s pošto razpošilja.

Marijacejske kaplice za želodec,

kerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vseh pri veh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, boleznj na vranici, na jetrlh in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo!

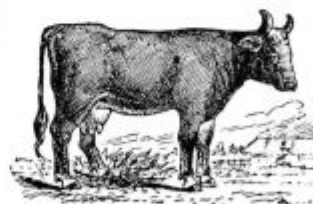
Opozarjamo, da se tiste istinite Marijacejske kaplice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Planinski zeliščni sirup kranjski

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 fl. Samo ta sirup za 56 kr. je pravi.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kuznih boleznih, kašlja, pljučnih in vratnih oleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zamotek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretého žil, otekanji kolen, kopitnih boleznih, otrpnjenji v boku, v krizi itd., otekanji nog, mehurjih na nogah, izvinjenji, tišcanji od sedla in oprave, pri susici itd. s kratka pri vseh unanjih boleznih in hibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 stekl. z rabilnim navodom vred samo 4 gld.

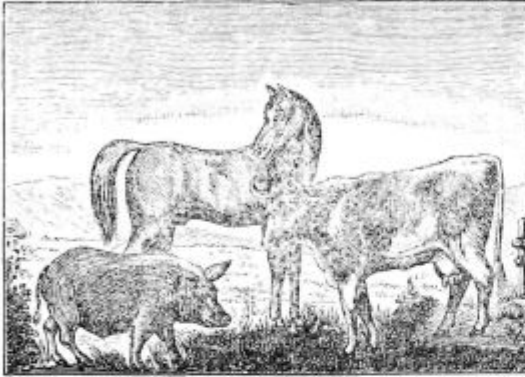

Živinski prah,

katerega izdeljuje

Piccolijeva lekarna „pri Angelu“ na Dunajski cesti v Ljubljani.

Izvrsten najboljši pripomoček proti vsem boleznim pri konjih, kravah in volih. Kdor jih hoče ohraniti zdrave in jih obvarovati vsake nalezljive bolezni, naj dá konju, kravi, ki molze, itd. vsaki dan 2 žlici tega prahu. Ako je pa žival uže bolna, naj ji dá vsaki dan 2—3krat po eno polno pest. Ako je to še premalo in je treba večjega učinka, kakor na

pr. pri vnetici črev, koliki, itd. naj dá živali večjo ali podvojno mero na vsako 1—2 uro. Živalim, zbolelim zaradi nečiste krvi, naj se dá 3krat na dan po 2 žlici.

Za drobnico, kakor teleta, prešiče, ovce itd. zadostuje, da ostane zdrava, 2krat na dan po pol žlice; kot zdravilo zoper gori omenjene bolezni naj se pa daje tretji del tega, kakor večji živali. Najbolje je, ako se pomeša živinski prah z otrobi, ali se daje na kruhu; če to ni mogoče, se mora z vodo pomešati in na kak način živali vlivati.

En paket velja 25 kr.

(19—10)

Najnovjše slamoreznice!

Patentovane

varnostne slamoreznice

režejo slamo v 9 dolgostih od 1/4 do 3'

Te vrste slamoreznice uroves hitreje vslaviti ter tudi najaj vrteci. Režejo lepo in natančno! Grejo lahko in narode veliko! Z vlakom ne verigo ali pa brez njega! Slamoreznice so naravnane, da se gonijo z toko z nogo ali zopeljem.

== Popolna varnost pred nesrečami. ==

C. kr. privil.

tovarna za kmet. stroje, livarna in fužine na par

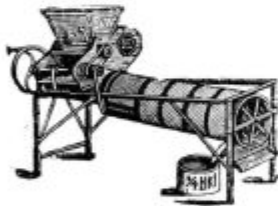
Ph. Mayfarth & Co.

(11—11)

na DUNAJI, II., Taborstrasse, FRANKFURT na M. in BEROLIN N.

PODRUŽNICE: Budapest, Insterburg, Posen, Dirschau, Hamburg, Osnabrück in Bologna.

Prenovani z več kot 200 odklopanjem. — Ceniki na zahtevanje zaštonj in franko.

Založba tovarne

pri

Franju Detter-ju v Ljubljani

na starem trgu št. I. nasproti železnemu mostu (v lastni hiši.)

Tu se dobivajo najbolj različni kmetijski in drugi stroji in orodja n. pr. mlatilni stroji na vlačilo (Göpel) in na roko slamorezni, šivalni, potem stroji, s katerimi se žito čisti in odbira, dalje malni, ki snazijo, zito trejo (šrotajo) in sadje mečkajo, potem otrgači za koruzo robkati in grozdje obirati, za vino in sadje, smrkli (pumpe), dalje tudi smrkli za gnojnico; stroji s katerimi se repa in korenje drobi, preproste in dvojne pluge, blagajnice, varne pred tatom in ognjem, stroje za žehtanje in ožemanje po Strakosch in Bonerjevnu načinu i. t. d.

Kmetovalci, ki ne morejo precej plačati nakupno vsoto za prekoristne stroje i. t. d., morejo plačati tudi pozneje, na pr. o Vseh svetih, o Božiči i. t. d. (46—3)

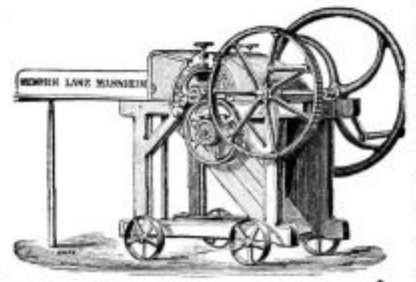
Jaz se tedaj priporočam za prav obilno nakupovanje, svarim pa ob enem gg. gospodarje, da se varujejo kupiti stroje od potovalcev (agentov), kateri so s svojim nepoštenim postopanjem uže marsikaterega gospodarja spravili v zadrego. —

Praviloma naj nikdo ne kupi reči, katere ni poprej videl, in če to ni mogoče vsaj ne od ljudi ali od tvrčk, katere nihče ne pozna. Z neprevidnem postopanjem je bil uže osleparjen marsikater dober in pošten kmetovalec.

Moj popotnik Ivan Grebenc ima mojo legalizovano, splošno pooblastilo, naj se morejo kmetovalci popolnoma zanesti in mu dajati naročila za mene. Drugač pa prosim se pismeno in s zaupanjem na me obrniti.

S spoštovanjem

Franc Detter.

!! Nova kmetijska knjiga !!

V založbi c. kr. kmetijske družbe kranjske izšla je ravnokar nova knjiga:

VRTNARSTVO

s posebnim ozirom na obdelanje in oskrbovanje šolskih vrtov.

Knjiga, katero je spisal po naročilu vis. c. kr. kmetijskega ministerstva **Gustav Pirc**, tajnik c. kr. kmetijske družbe kranjske in potovalni učitelj, obsega 10 tiskanih pol, ima 180 podob in je elegantno v platno vezana.

Vsebina knjigi je nastopna: I. Splošni del. 1. Splošne opomnje. 2. Razdelitev šolskega vrta. 3. Vrtna ograja in pota. 4. Zboljšavanje zemlje. 5. Za obdelovanje vrta potrebno orodje in gradivo. II. Sadjarstvo. 1. Splošne opomnje o sadjarstvu na šolskem vrtu. 2. Vzgoja sadnega drevja. 3. Gojenje sadnega drevja na stalnem mestu. III. Vinarstva IV. Zelenjadarstvo. 1. Splošno zelenjadarstvo. 2. Posebno elenjadarstvo. V. Lepotično vrtnarstvo. 1. Splošni del lepotičnega vrtnarstva. 2. Vzgoja lepotičnih rastlin.

Oddajajo se samo vezani eksemplari in sicer po goldinarji, udom c. kr. kmetijske družbe kranjske in učiteljem pa po 75 kr. Naročilom izven Ljubljane dodati je 10 kr. za pošto. (45-41)

Naročilo sprejema c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani.

Želodčeva esenca

lekarja Piccoli-ja v Ljubljani

Sprejmite izraz moje najiskrenejše zahvale za Vašo **esenco**, katera me je rešila bolezni, koja me je spravila skoraj na kraj groba. Strašne bolečine sem trpel v želodec brez vsakega upa na olajšitev. Vedo hujšej bolezni pridruži se še zlatenica. Ali jaz in mnogo mojih tovarišev dobilo je zopet popolno zdravje, in to le po Vašej nedosegljivej „**Piccolijevej esenci**“, za koje smo Vam dosti hvaležni.

Josip Tomažič,
c. kr. orožniški vodnik v Pulji.

Izdelovatelj pošilja

esenco za želodec

v zabojskih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr., poštne stroške trpé p. t. naročniki.

Posamezne steklenice dobijo se pa razven pri izdelovatelju **lekarju PICCOLI-ju „pri Angelu“** v Ljubljani po 10 kr., tudi še pri lekarju **Rizzio-ju** in **Rudolfovem** in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem, Koroškem, Stajarskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica. (39-6b)

Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
v Gradci.

(Ta drevesnica pripoznana je kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in prtičnih: **sadnega drevja**, visokodebelnatega in prtičnega ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahnitve: **divjakov** in **podlag za prtljivke**; **jagodnega sadja**; **lepotičnega drevja** in **grmovja, drevja** (10-12) **za drevorede itd.**

Razpošiljatev pravilno imenovanih **cepičev** vsih vrst sadja.

☛ Cenike je dobiti zastoj in franko. ☛

Konc. prodaja

dinamita,

Ima. angleških varnostnih užigalnih vrvic (štrikov) in razstrelilnih kapič (43-5)

za Ljubljano in okolico
samo v prodajalnici železnine

Albin C. Achtschin,

v Ljubljani, Gledališke ulice hiš. štev. 8.

Za čas stavbe

priporočá

Andrej Druškovič

trgovina z železnino

Mestni trg št. 10 (42-6)

v velikem izboru in po zelô nizki ceni

okove za okna in vrata, štorje za štokodoranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške sine za oboke, znano najboljši Kamniški Portland in Roman cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posamezne dele.

Pri stavbah, kjer ni vode blizu, neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malo urah in z majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za skopane vodnjake: železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železne okove.

☛ Za poljedelstvo: ☛

Vsake vrste orodja kakor: lepo in močno narejeni plugi in plužne, železne in lesene brane in zobovje zanje, motike, lopate, rovnic, krampe i. t. d. Tudi se dobiva zmirom sveži Dovski mavec (Leugenfelder Gyps) za gnojenje polja.